

Årsredovisning 2022

Hjälpmedelscentrum

Hjälpmedelscentrum värnar om att alla hjälpmedel ska vara säkra och fungera i vardagen. För att kunna minimera risker och tillbud med hjälpmedel informerar vi om vad vi gör och vad patienter och närstående själva kan göra för att hjälpmedlen ska fortsätta att vara säkra.

Sammanfattande analys och framtidsbedömning	5
Sammanfattning av åtgärder och resultat.....	5
Framtidsbedömning	5
1. Perspektiv invånare patient	7
Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer:	7
Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer	7
Medicinsk teknik/hjälpmiddel har stor betydelse för att klara nära vård, egenvård och vård i hemmet.....	7
Aktivt delta i utvecklingen till en god och nära vård	7
Digitala tjänster	7
Uppladdningstjänsten.....	7
PU-tjänsten.....	7
Upphandlingsmodellen.....	7
Uppföljning av arbetet med genusperspektiv vid förskrivning	7
Kunskapsstyrning.....	8
Effektivisera arbetssätt med stöd av digital teknik	8
Åtgärder för ökad delaktighet och nöjdhet.....	8
Information om hjälpmedel, Hjälpmedelscentrum och nyttan av hjälpmedel.....	8
Tillgänglighet	9
Kommande åtgärder.....	9
Samlad bedömning.....	9
2. Perspektiv Verksamhet Process och kvalitet	10
Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer: ..	10
Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer...	10
Effektivisera arbetssätt med stöd av digital teknik	10
Medicinsktekniska hjälpmedel har stor betydelse för att klara nära vård, egenvård och vård i hemmet	10
Aktivt delta i utvecklingen till nära vård.....	10
Medverka i utveckling av egenmonitorering och nya digitala tjänster.....	10
Tydliggöra beställarroll och ta fram e-utbildning.....	11
Införa ny beställarportal.....	11
Inspirationsdag för biståndshandläggare och kommunal rehab.....	11
God hushållning.....	11
Informationssäkerhetsarbete.....	11
Samverkan	11
Översyn av förskrivningsrätt för sjuksköterskor i mobila team	11
Hjälpmedel för bäckenbottendysfunktion	12
Ökad hållbarhet	12
Produktion och dess påverkan av pandemin	12
Volymutveckling antal utthyrd hjälpmedel.....	13

Patientsäkerhet och kvalitet.....	14
Vidtagna större förbättringsåtgärder under perioden.....	14
Uppföljning.....	14
Avvikelse.....	14
Genomförda förbättringsåtgärder.....	15
Inkontinenshjälpmedel.....	15
Antal personer som förskrivits inkontinenshjälpmedel 202215	
Beslut utanför sortiment och regelverk	16
Redovisning av beslut gällande hjälpmedel utanför sortiment och regelverk.	16
Samlad bedömning.....	16
3. Medarbetarperspektiv.....	17
Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer: ..	17
Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer...	17
Hjälpmedelscentrum ska vara en attraktiv arbetsplats	17
Effektivisera arbetssätt med stöd av digital teknik	17
Aktivt delta i utvecklingen till en god och nära vård	17
Genomförda arbetsmiljöåtgärder	17
Kompetensförsörjning.....	18
Medarbetarundersökningen	18
Sjukfrånvaro	19
Arbetsmiljöavvikelse	19
Kontinuerliga åtgärder.....	20
Samlad bedömning.....	20
Ekonomiperspektiv	21
Processmål.....	21
Indikator	21
Målvärde.....	21
Årets resultat – översikt	21
Analys av årets resultat i relation till budget.....	22
Intäkter.....	22
Kostnader.....	22
Genomförda och planerade åtgärder för avvikelse mot budget.....	22
Bruttokostnadsutveckling.....	23
Arbetad tid.....	24
Personalkostnadsutveckling	24
Genomförda åtgärder för en ekonomi i balans (EiB)	25
Personal.....	25

Material och tjänster.....	25
Övriga verksamhetskostnader.....	26
Kommentar Ekonomi i balans	26
Investeringsredovisning.....	26
Resultat, analys.....	26
Åtgärd 27	
Intern referens.....	27
Bilagor	27

SAMMANFATTANDE ANALYS OCH FRAMTIDSBEDÖMNING

Sammanfattning av åtgärder och resultat

De globala transportproblemen och råvarubrister har fortsatt att medföra ojämna inflöden av beställda varor – ett problem som påverkat verksamheten. Tillsammans med bemanningsutmaningarna har det påverkat leveranssäkerheten och tillgängligheten.

De digitala arbetsätten samt de digitala möjligheterna för patienterna har fortsatt att öka, vilket är en följd av ett flerårigt större digitaliseringsprogram för att förbättra arbetssätt med digital teknik.

Pandemin har minskat möjligheten till studiebesök och förebyggande aktiviteter under flera år, men under 2022 kunde elever återigen tas emot. Det är viktigt att kunna erbjuda studiebesök och praktikplatser för att påvisa Hjälpmedelscentrums viktiga arbete för framtida medarbetare.

Patientsäkerheten fortsätter att förbättras och patientsäkerhetskulturen är hög.

Medarbetarenkäten visade återigen ett förbättrat resultat och sjukfrånvaron är låg. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en naturlig del i den dagliga verksamheten och omfattar både fysiska, psykologiska och sociala arbetsförhållanden som är av betydelse för arbetsmiljön.

Kostnaderna har minskat till följd av arbetet med lageroptimering, ökat antal upphandlade produktområden samt en ökad återanvändningsgrad i det cirkulära flödet. Ökade returer och rekonditionering medför också lägre kostnader.

Årets redovisade resultat, efter återbetalning av 9 221 tkr till kunderna, är 2 305 tkr.

Framtidsbedömning

Hjälpmedelscentrum stöder inte bara patienterna genom att tillhandahålla medicinsk teknik och hjälpmedel, utan främjar också sammanhållen vård, egenvård och vård i hemmet vilket är viktiga delar i regionens arbete med nära vård.

Befolkningen blir allt äldre vilket medför ökade hälsoproblem och sjukdomar. Idag har var femte person i länet hjälpmedel från Hjälpmedelscentrum. Dessa ökar möjligheten till egenvård, stödjer kvarboende för patient och närstående, stödjer arbetsmiljön i hemmet och frigör personal till mer angelägna uppgifter. Rätt hjälpmedel till rätt patient skapar en större frihet för patienten och en större möjlighet att kunna vårdas längre i det egna hemmet.

Under 2022 har det cirkulära flödet ökat för flera artiklar vilket har fallit mycket väl ut, både utifrån miljö och ekonomi. Såsom världsläget varit under 2022 så har arbetet med det cirkulära flödet gjort att antalet leveransförseningar minimerats. Detta arbete kommer att fortsätta även framåt då världsläget är fortsatt ovist. Hjälpmedelscentrum ska fortsätta att utveckla sin spetskompetens och verka för utveckling av nya arbetssätt i verksamheten, bland annat med stöd av digital utveckling.

Det är viktigt att Hjälpmedelscentrum fortsätter att säkerställa en helhetssyn på hanteringen av hjälpmedel och det ekonomiska perspektivet på hälso- och sjukvården, och då i samarbete med centrala myndigheter, där införandeprojektet för diabeteshjälpmedel kommer att ha en inverkan.

Avancerade hjälpmedel med digitala komponenter och sensorer ökar och kommer att kräva en ökad kompetens hos medarbetarna och även nya arbetssätt för att säkra informationssäkerheten och lagefterlevnad.

Hjälpmiddelscentrum kommer att fortsätta utvecklas med flera hjälpmedelsområden. Under 2022 infördes hjälpmedel för bäckenbottendysfunktion och under 2023 arbetar vi för att införa diabeteshjälpmedel. Ytterligare hjälpmedelsområden kommer troligtvis att tillkomma inom nära vård-arbetet. Hjälpmiddelscentrum kan genom hög kompetens om hjälpmedel vara en aktör framåt och bidra till en god och nära vård i hemmet.

Individuellt anpassade hjälpmedel är en viktig del i vård och behandling då rätt hjälpmedel till rätt patient kan förbättra livskvaliteten för personer med funktionsnedsättning.

De snabba utskrivningarna i framtiden relaterat till nära vård och att vården ska bedrivas mer i hemmen kommer att öka behovet av snabba leveranser av hjälpmedel. Detta kommer i sin tur att medföra en större ansträngning på Hjälpmiddelscentrum, vilket måste planeras för.

1. PERSPEKTIV INVÅNARE PATIENT

Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer:

Mål	Indikator	Mål	Utfall
God patientnöjdhet och delaktighet	Respekt och bemötande, nationell patientenkät	>90%	89,8

Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer

Medicinsk teknik/hjälpmedel har stor betydelse för att klara nära vård, egenvård och vård i hemmet

En informationsinsats om säkra hjälpmedel startade på Hjälpmedelsdagen den 23 september och har pågått året ut. Patientsäkerhetsteamet har tagit fram en folder och en film till väntrums-TV. Utskick har gjorts till vårdcentraler, särskilda boenden och andra vårdinrättningar. Material har delats ut av tekniker på hembesök och av konsulenter vid utprovningar och i kundtjänst. Vi informerade även om säkra hjälpmedel på regionens instagramkonto under v 39. Information har publicerats på 1177.se samt på våra förskrivarsidor på vårdgivarwebben.

Användningen av e-tjänster via 1177.se har fortsatt att öka, och antal e-ärenden har ökat med 38 % under 2022.

Aktivt delta i utvecklingen till en god och nära vård

Rollatorcaféer genomfördes under vecka 40, i samband med fallveckan. Det var mycket uppskattat då rollatorcaféer inte kunnat genomföras under pandemin. Vi har mött patienter i deras vardag och gjort grundläggande underhåll på deras hjälpmedel. Vi ser en fortsatt stor efterfrågan på våra besök och planering sker därefter.

Digitala tjänster

Uppladdningstjänsten

Uppladdningstjänsten har utvärderats och förslag på förändringar tagits fram. Tillsammans med leverantören har vi gått igenom dessa och gjort en beställning. Efter utveckling har vi testat funktionerna. Installation i produktionsmiljön sker som planerat i januari 2023.

PU-tjänsten

Vi har undersökt status för den nationella tjänst som Inera kommer att tillhandahålla som möjliggör att kontaktinformation hämtas från 1177.se till Sesam 2. Då vi är beroende av hur regionens arbete går med införandet kommer vi inte längre i dagsläget, men vi bevakar status i regionen.

Upphandlingsmodellen

Den stora ökning av hjälpmedel med digitala delar som skett och som kommer att fortsätta kommande år har krävt att vi har uppdaterat vår upphandlingsmodell. Detta har gjorts under året i samarbete med personal från Förvaltningen för digitaliseringsstöd.

Uppföljning av arbetet med genusperspektiv vid förskrivning

En uppföljning har gjorts i början av året som visar att jämställdhetsperspektivet är integrerat i både grund- och produktinriktade förskrivnarutbildningar. Aktuell statistik för innevarande år är framtagen och har använts på förskrivnarutbildningarna. Uppdaterad statistik finns även på vårdgivarwebben.

Den regionala utvecklingsförvaltningen har gjort en film om Hjälpmedelscentrums arbete med jämställdhet utifrån Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen.

Kunskapsstyrning

12 st studiebesök har hållits på Hjälpmedelscentrum för olika grupper, t ex pensionärsorganisationer, politiker och olika samarbetspartners. 4 st utbildningsinsatser har genomförts för studerande på vårdutbildning och fysioterapeutprogrammet.

Hjälpmedelscentrum har även erbjudit utbildning till studerande i sjuksköterskeprogrammet eftersom vi ser ett ökat behov av kompetens för sjuksköterskor inom hjälpmedelsområdet. Fler svårt sjuka patienter vårdas i hemmet där medicintekniska produkter är en förutsättning för att det ska fungera. Mälardalens universitet önskar avvakta för att stämma av förutsättningar och möjligheter för samverkan i samband med revidering av sjuksköterskeprogrammet som ska vara klart 2024.

60 lärarledda utbildningar inom olika produktområden har genomförts för förskrivare inklusive 2 lärarledda utbildningar för annan vårdpersonal. 75 nya förskrivare har genomfört Förskrivarutbildning grund online. 66 förskrivare har genomfört Förskrivarutbildning webSesam online, 5 beställare utan förskrivarkompetens har genomfört Beställarutbildning webSesam online. 141 förskrivare och inkontinensombud har genomfört online-utbildningar inom inkontinensområdet.

Effektivisera arbetssätt med stöd av digital teknik

Patienter med inkontinenshjälpmedel som är förskrivna av regionen kan nu göra uttag i Vårdtagarportalen med Bank-ID/mobilt Bank-ID.

Implementering av arbetssätt för digital utprovning har pågått under året. 105 utprovningssärenden har genomförts via videolänk (92 kognition, 8 kommunikation och 5 manuell rullstol), sammanlagt 116 videomöten.

Åtgärder för ökad delaktighet och nöjdhet

Efter tidigare patientenkät har bland annat ett stöd vid utprovning tagits fram och implementerats. En ny nationell patientenkät har genomförts under hösten 2022 som visar ett resultat på 89,8 för respekt och bemötande.

Information om hjälpmedel, Hjälpmedelscentrum och nyttan av hjälpmedel

En informationsinsats om säkra hjälpmedel har genomförts under hösten.

Under året har en ny instruktionsfilm publicerats i våra digitala kanaler. Dessutom har en film till väntrumst-TV tagits fram.

Hjälpmedelscentrum har varit delaktiga i filmer som regionen tagit fram, om brandskydd och jämställdhet.

Tillgänglighet

	2021	2022
Andel utprovning erbjuden inom 15 arbetsdagar	78,2 %	82,2 %
Andel slutförda reparationer inom 5 arbetsdagar	91,3 %	92,9 %
Andel besvarade telefonsamtal ¹	99,3 %	98,8 %
Andel leveranser enligt planerad leveransdag	92,3 %	91,8 %

Andelen utprovningar som erbjudits inom 15 arbetsdagar är 82,2 %, en ökning med 4 procentenheter jämfört med 2021. Ökningen är efter en period med god bemanningssituation och aktiv prioritering.

Andelen slutförda reparationer inom 5 dagar är 92,9 %, en ökning med 1,6 procentenheter jämfört med 2021, respektive 1,7 procentenheter jämfört med 2020. Filial i Köping har under året stängts ner, samtliga tekniker utgår nu ifrån Västerås, vilket gör att arbetsfördelningen blir mer effektiv.

Andelen besvarade telefonsamtal är 98,8 %, en minskning med 0,5 procentenheter. Tillgängligheten är fortsatt hög genom aktiv prioritering av kundtjänstsamtal.

Andelen lagervaror som levererats inom 5 dagar är 91,8 %, en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med 2021. Leveranssäkerheten har påverkats av bemanningsproblematik, råvarubrist och globala transportsvårigheter. Ett stort antal åtgärder har vidtagits såsom daglig prioritering, utökad rekonditionering, ändrade ersättningskedjor, leveransförseningsanalyser och leverantörskontakter. Bemanningen har förstärkts inom logistiken och medarbetarna har arbetat övertid under flera helger för att kunna leverera.

Kommande åtgärder

Åtgärder för att upprätthålla tillgänglighet enligt måltalen fortsätter.

De externa faktorer som minskat leveranssäkerheten bedöms fortsatt pågå under första halvåret 2023. Bemanningförstärkningen inom logistiken kommer att kvarstå under samma tid.

Samlad bedömning

Trots pandemins påverkan har Hjälpmedelscentrum nått målnivån i alla områden utom leveranser enligt planerad leveransdag. Under hösten har vi legat över målnivån, men den tuffa våren med sjukfrånvaro gjorde att den totala bilden för året blev något lägre än målnivån.

Trots effekterna efter pandemin och det generella världsläget så har Hjälpmedelscentrum ändå erbjudit hjälpmedel med säkra arbetsätt, en hög flexibilitet och genom aktiv prioritering. De av pandemin uppdämda behoven av förebyggande underhåll har hanterats.

Effekterna efter pandemin minskade möjligheten till studiebesök och förebyggande aktiviteter, men under hösten kom vi igång med detta igen. Vi ser en stor vinning i att kunna erbjuda detta då det är i studenterna och ungdomarna som vi finner framtida arbetskraft.

¹ From 2021 exkluderas samtal som avslutats inom 2 minuter

2. PERSPEKTIV VERKSAMHET PROCESS OCH KVALITET

Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer:

Mål	Indikator	Mål	Utfall
Ökad användning av e-tjänster	Öka antalet ärenden i e-tjänster via 1177.se	Öka 10 %	38 %
Kortare ledtider (väntan)	Andel patienter som erbjudits tid för utprovning inom 15 arbetsdagar	80 %	82,2 %
"	Andel patienter som fått service/repairation slutförd inom 5 arbetsdagar	88 %	92,9 %
"	Andel besvarade telefonsamtal hos kundtjänst	96 %	98,8 %
"	Andel leveranser enligt planerad leveransdag	95 %	91,8 %
God hushållning av resurserna	Minska utsläpp CO ₂ enligt körda mil per uthyrda hjälpmedel jämfört med 2021, vilket mäts via antal körda mil i förhållande till uthyrd individmärkt hjälpmedelsvolym (kvot)	Minska (2021 = 0,50)	0,43
Löpande uppföljning	Uthyrningsgrad, mäts via andel hjälpmedel hos kund	90 %	92,3 %

Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer

Effektivisera arbetssätt med stöd av digital teknik

- DUVA² har utvecklats för regionintern faktureringsredovisning. Arbetet pågår för att möjliggöra e-faktura till kommunala och privata aktörer. Faktureringsredovisning i DUVA erbjuds även för kommunala och privata aktörer i samband med den kommande e-fakturan.
- Automatisk fakturakontroll är implementerad och är nu i en fas där verksamheten jobbar med att öka andelen fakturor som kontrolleras automatiskt.
- Antal ärenden i e-tjänsterna via 1177.se har ökat med 38 %.

Medicinskt tekniska hjälpmedel har stor betydelse för att klara nära vård, egenvård och vård i hemmet

Implementering av arbetssätt för digitala utprovningar har fortsatt under 2022.

Arbete med att skapa fler onlineutbildningar för förskrivare inom olika produktområden pågår.

Ett antal nyinköpta sängar har levererats till särskilda boenden samtidigt som gamla sängar återtagits. Även flera inköp av taklyftar till särskilda boenden har genomförts.

Aktivt delta i utvecklingen till nära vård

Under hösten har en planeringsdag för hela verksamheten genomförts. Dagen blev väldigt lyckad med olika föreläsningar för att utveckla och behålla personalens kompetens inom utvecklingen till nära vård-arbetet.

Hjälpmiddelscentrum är en verksamhet som bör ha en stor roll i det framtida nära vård-arbetet då rätt hjälpmedel till rätt person skapar stora möjligheter att vårda människor längre i sina egna hem.

Medverka i utveckling av egenmonitorering och nya digitala tjänster

En del i framtidens nära vård är att erbjuda egenmonitorering till patienter i deras egna hem. Möjligheten att erbjuda detta till patienter kommer bidra till att fler patienter känner sig trygga i hemmet och mår bättre.

² Regionens datalager för uppföljning och verksamhetsanalys

Under 2022 har vi haft diskussioner kring hur Hjälpmedelscentrum kan bli den verksamhet som håller i den medicinsktekniska utrustningen som krävs för egenmonitorering i hemmet. Det finns en stor kunskap på Hjälpmedelscentrum som kan bidra mycket inom detta område.

Tydliggöra beställarroll och ta fram e-utbildning

Beställarutbildning webSesam online har utvecklats för beställare utan möjlighet att skapa personföreskrivningar. Användarstöd beställarutbildning webSesam har tagits fram för dem som redan gått utbildningen och vill repetera.

Införa ny beställarportal

Den nya beställarportal som nuvarande leverantör erbjuder möter inte Hjälpmedelscentrums förväntningar eller krav. I och med att prismodellen har ändrats så har en 5-klöver påbörjat samarbete för att utreda om nuvarande lösning behöver upphandlas eller förhandlas.

Inspirationsdag för biståndshandläggare och kommunal rehab

En inspirationsdag genomfördes i november 2022 på uppdrag av Hjälpmedelsnämnden. 85 personer deltog. Många deltagare uttryckte att dagen gav inspiration till fortsatt arbete med samverkan mellan biståndshandläggare och rehab. Föreläsningarna i form av filmer och föreläsares presentationer finns på Hjälpmedelscentrums förskrivarsidor på vårdgivarwebben.

God hushållning

Indikatorn för god hushållning "körda mil i förhållande till uthyrd hjälpmedelsvolym", visar att antalet körda mil i förhållande till hjälpmedelsvolym är lägre för 2022 i jämförelse med 2021. Vi arbetar ständigt för en så låg nivå som möjligt. Under 2022 är antal körda mil 30 192 mot 69 755 uthyrda hjälpmedel (kvot 0,43), vilket är en tydlig förbättring mot 2021 (kvot 0,50).

Informationssäkerhetsarbete

För att följa GDPR och andra informationssäkerhetskrav kring hjälpmedel med digitala delar, applikationer och molntjänster har verksamhetens informationssäkerhetsarbete ökat. En översyn har gjorts gällande de applikationer som används på Hjälpmedelscentrum och av patienter avseende datalagring utifrån GDPR. Arbete pågår i hjälpmedelsteam och tillsammans med informationssäkerhetsstrateg. Arbetet har pågått under hela året i samverkan med jurist och informationssäkerhetssamordnare.

Samverkan

Ett arbete med att revidera befintlig överenskommelse mellan Lungmottagningen och Hjälpmedelscentrum har genomförts i syfte att tydliggöra ansvarsfördelning och samarbete. Arbetet genomfördes i samverkan med representanter från båda verksamheterna. Dialog fördes också kring frågor med anledning av den ansträngda leveranssituationen gällande andningshjälpmedel.

Översyn av förskrivningsrätt för sjuksköterskor i mobila team

Efter översyn och samråd med projektledare (Nära Vård, Utveckling av mobilitet i Region Västmanland, noden Västerås, Surahammar) finns det i dagsläget inte behov av utökad förskrivningsrätt för sjuksköterskor i mobila team. Mobila team är kopplade till hemsjukvårdens arbetsterapeuter och fysioterapeuter, vilket bedöms täcka behov av förskrivning.

Hjälpmedel för bäckenbottendysfunktion

Förskrivare har efterfrågat möjlighet att förskriva hjälpmedel för behandling av bäckenbottendysfunktion, vilket har bejakats av verksamhetscheferna inom kirurgi-, urologi- och kvinnokliniken. Verksamheterna ser att det finns behov att träna hemma, men erfarenheten är att inte alla patienter har samma ekonomiska förutsättningar att köpa en biofeedback-apparat. Med anledning av detta lånades apparater ut av kirurgkliniken. Det medförde tekniska svårigheter och svårigheter att uppfylla lagkraven samt täcka behoven av hjälpmedlet. Gemensamt ser förskrivarna ett behov av cirka 100 förskrivningar om året. Det som framfördes som mest prioriterat behov var hjälpmedel för biofeedback.

Biofeedback kan användas som komplement och vägledning för att förstärka effekten av bäckenbotten-träning vid behandling av trängnings- och ansträngningsinkontinens samt vid kroniska underlivssmärter. Biofeedback togs in som nytt hjälpmedel i Hjälpmedelshandboken från och med den 1 april 2022.

Förskrivare har efterfrågat fortbildning inom inkontinensområdet. I mars 2022 publicerades online-utbildningen IAD - Inkontinensassocierad dermatit. Utbildningen ska ge stöd och kunskap till förskrivare och inkontinensombud. Målgruppen är sjuksköterskor som förskriver inkontinenshjälpmedel samt inkontinensombud.

Ökad hållbarhet

Projekt Ökad återanvändning av försäljningsprodukter pågår, men planerad utökning av produkter har begränsats av leveransförseningar som medfört omprioritering till förmån för mer trängande behov. Dessutom har byte av tvättkabinett försejats vilket begränsar möjligheten till utökning.

Återanvändning fortsätter med mycket gott resultat, bland annat av rullstolsdynan Contur. Under året har 1 024 dynor återanvänts till ett värde av 563 tkr (utebliven inköpskostnad).

”Minskad” körsträcka genom effektiviserat avhjälpande underhåll. Totalt har vi färre körda mil 2022 i förhållande till uttyrd individmärkt hjälpmedelsvolym än 2021.

Medarbetarna har uppmanats ta del av regionens grundläggande miljöutbildning online.

Produktion och dess påverkan av pandemin

Produktion, inklusive MBH ³	2021	2022	Förändring 2022-2021
Antal beställningar	45 287	46 798	3,4 %
Antal retur	33 777	35 231	4,3 %
Antal arbetsordrar rekonditionering ⁴	19 147	21 130	10,4 %
Antal konsulentremisser (utprovning)	1 044	1 152	11,4 %
Antal arbetsordrar teknisk service (AU och FU)	14 692	13 349	-9,1 %
Antal kundtjänstamtal ⁵	22 785	25 102	10,2 %

³ Medicinska behandlingshjälpmedel som överfördes 2018.

⁴ Exkl. projekt ökad återanvändning av försäljningsprodukter som redovisas separat.

⁵ Nytt växelsystem, TeleQ, statistiken jämför 2020 med Flexitid och 2021 med TeleQ, antal samtal bedöms som kvalitetssäkrade.

Antalet beställningar har ökat med 3,4 % jämfört med 2021 och med 7,6 % i jämförelse med 2020. Antalet inleveranser har varierat kraftigt under året till följd av globala leveranssvårigheter.

Returerna har ökat med 4,3 % jämfört med 2021 och med 6,2 % i jämförelse med 2020. Antalet inkommande returer har varierat kraftigt under året.

Antalet arbetsordrar rekonditionering har ökat med 10,4 % jämfört med 2021 och 13,5 % jämfört med 2020.

Antalet konsulentremisser har ökat med 11,4 % i jämförelse med 2021, och med 12,6 % i jämförelse med 2020. Förskrivarna ges kontinuerligt stöd och vägledning med arbetssätt som konsultation och rådgivning, utvecklade förskrivarsidor och sortimentskatalog för att minska behovet av stöd vid utprovningar. Det är en medveten strategi för att kunna tillgodose ett ökat behov av stöd och hjälp från förskrivare.

Antalet arbetsordrar för teknisk service har minskat med 9,1 % jämfört med 2021 men ökat med 15,6 % i jämförelse med 2020. Ökningen under 2021 berodde på att skulden av förebyggande underhåll som uppstod av besöksförbud åtgärdades med stöd av extra resurs.

Antalet telefonsamtal till kundtjänst har ökat med 10,2 % jämfört med 2021. De digitala kontaktvägarna fortsätter att öka jämfört med 2021, uppladdningstjänst med 8 % och e-tjänster på 1177.se med 38 %.

Volymutveckling antal uthyrda hjälpmedel

Volym uthyrda hjälpmedel	Utfall 2021	Utfall 2022	Förändring
Volym individmärkta hjälpmedel	67 284	69 755	3,8 %
Volym huvudhjälpmedel	83 747	85 289	2,9 %
-varav regionfinansierat (individmärkt)	57 026	58 741	3,08%
Familjeläkarenheter (Vårdval Västmanland)	35 605	36 409	2,3%
Vårdval Västmanland (centralt konto)	8 351	8 380	0,3%
Habiliteringscentrum	7 783	8 289	6,6%
Övriga regionenheter	5 287	5 663	7,4%
-varav kommunfinansierat (individmärkt)	10 064	10 852	8,00%
Arboga kommun	658	872	32,5%
Fagersta kommun	508	504	-0,8%
Hallstahammars kommun	680	699	2,8%
Kungsörs kommun	225	193	-13,8%
Köpings kommun	1 151	1 095	-4,9%
Norbergs kommun	244	226	-7,4%
Sala kommun	753	883	17,4%
Skinnskattebergs kommun	135	177	31,1%
Surahammars kommun	412	464	12,6%
Västerås stad	5 298	5 739	8,5%

En måttlig förväntad volymökning har skett under året. Flera kommuner köper nu standardsängar från Hjälpmedelscentrum.

Patientsäkerhet och kvalitet

Vidtagna större förbättringsåtgärder under perioden

Ett stort arbete har genomförts i verksamheten för att minska konsekvenserna av leveransförseningar till följd av globala transportsvårigheter. Arbete för fungerade ersättningskedjor har gjorts, t ex har vi sett över produkterna i kedjan och ökat säkerhetslager och rekond till huvudlager. Längre förseningar har fångats upp. Stöd till och dialog med förskrivare för att hitta alternativa produkter, samt om förhållningssätt och prioriteringar. Uppföljning och dialog med leverantörer har också genomförts. Leveransförseningarna har fortsatt men inte på samma sätt som tidigare. Den främsta anledningen till förseningar är materialbrist, vilket främst orsakar problem inom området medicinska behandlingshjälpmedel.

Uppföljning

Riktad uppföljning av efterlevnad av regelverket för tyngdtäcken har genomförts. Alla förskrivningar av tyngdtäcke har hanterats av hjälpmedelskonsulent och återkoppling till förskrivare har skett om regelverket.

Avvikelser

Registrering av avvikelser uppmuntras för att finna systematiska och återkommande problem och därmed möjliggöra processförbättring.

264 avvikelser har registrerats i Synergi, en minskning med 16 % jämfört med 2021.

245 registrerades internt och 19 inkom, jämfört med 2021 då 290 registrerades internt och 24 inkom. 2021 hade vi en stor ökning av registrerade avvikelser, 57 %. Även om rapporteringen är lägre i år är den 43 % högre än 2020.

Hantering av avvikelser sker med omedelbara åtgärder och inom en månad med analys och åtgärder.

- 21 negativa händelser/tillbud/iakttagelser med hjälpmedel inblandade jämfört med 20 st 2021. Efter utredning har 16 anmälts till Läke-medelsverket. Övriga har rapporterats till leverantör, berört team eller hanterats genom interna rutiner.
- 76 avvikelser avser bristande registrering vid uttag av antidecubitusmadrass från sjukhusförråd.
- 72 avvikelser till särskilda boenden p.g.a. sen anmälan av ändrad betalare. Samtliga boenden har debiterats för de merkostnader detta medför.
- 26 förbättringsförslag har skickats till andra verksamheter.
- 16 avser felaktiga leveranser.
- 15 avser elrullstolar (4 olyckor eller tillbud, 10 stöld eller skadegörelse på uppställningsplats, 1 låg användning)
- 8 avser avsteg från rutin eller avsaknad av rutin.
- 3 avser klagomål från kunder.
- 10 avser arbetsmiljö och redovisas under medarbetarperspektiv.
- 9 avser inspektioner/egenkontroller och riskbedömningar.
- 8 övriga.

478 avvikelser har registrerats i webSesam, en ökning med 5 % jämfört med 2021.

- 413 avser felaktiga leveranser av hjälpmedel/tillbehör, en ökning med 6 % jämfört med 2021.

- 19 orsakas av fel från leverantör.
- 7 negativa händelser eller tillbud har registrerats, samtliga har överförts till Synergi.
- 3 övriga med ett fåtal avvikelser i olika delprocesser.
- Utöver dessa har 38 avvikelser registrerats av personal på HMC och skickats till förskrivare, 2 fler än 2021.

Genomförda förbättringsåtgärder

- Ny rutin för hantering av säkerhetsmeddelande
- Inköp av första förband
- Ökad tydlighet vid ingång 46 för att underlätta för sjukhusets interna transport
- Samarbete med Sala nya vårdbyggnad, digital kvittering
- Extra hämtningar av hjälpmedel som har fått vänta länge
- Informationskampanj för att öka medvetenheten om säkerhet och rapportering av avvikelser hos patienter och personal. Information till alla boenden samt till patienter, film på väntrums-tv och information på regionens sociala medier
- Utformat rapporter över avvikelsestatistik för att stötta teamen i att systematiskt uppmärksamma avvikelser
- Avvikelser lyft på respektive enhet då så varit lämpligt, så långt det går använda hjälpmedlet som varit inblandat i avvikelserna för att tydliggöra ev. brister
- Märkning och förtydliganden på lagret för att underlätta plock

102 avvikelser har skickats till leverantörer gällande leveransförsening, felleverans eller produktavvikelse i jämförelse med 146 avvikelser 2021, en minskning med 30 %.

Inkontinenshjälpmedel

Antal personer som förskrivits inkontinenshjälpmedel 2022

Åldersintervall	Kvinna	Man	Totalt
-19	117	222	339
20-64	852	552	1 401
65-79	1 653	1 358	3 011
80-	2 780	1 610	4 390
Totalt	5 402	3 742	9 144

Något fler personer har förskrivits inkontinenshjälpmedel jämfört med 2021, en ökning med 1,1 %.

60 323 beställningar har genomförts, en ökning med 2 763 beställningar (4,8 %) jämfört med 2021.

Den totala kostnaden för inkontinenshjälpmedel är 35 755 474 kr, en ökning med 10,7 % jämfört med 2021.

Beslut utanför sortiment och regelverk

Redovisning av beslut gällande hjälpmedel utanför sortiment och regelverk från 1 januari – 31 december

Antal beviljade beslut utanför sortiment och regelverk	Kostnad kr
Rollator Malte, har beviljats 2021, kostnadsredovisas 2022	22 751
Armhjälpmedel Armon Edero	21 820
Bentränare Motomed gracile 12	39 900
Kompressionspump med benmanschett	4 525 (pump), 1 900x2 (stövel)
Elrullstol nr 3, utanför regelverk	37 363
Rullstol Krabat med sadelsittande, 2 ärenden	29 900, 1 i retur
Kylväst, utanför regelverk	3 200
Bred säng 105 cm, 2st ärenden, utanför regelverk	Returer, inköp madrass 6 310
Modulärt sittsystem – stol nr 3, utanför regelverk	Delvis retur, inköp komp. 19 780
Enureslarm – armbandsklocka Wobl m vibration	475
Allround vagn, Sulky All Road	15 446 (delad finansieringsrisk)
Allround vagn, Sulky XROver	38 347 ((delad finansieringsrisk)
Ståstol Mercado Real	3 192
Hydrovenpump med benmanschett	4 525(pump) 1 900x2 (benmanschett) 990x2 (insatsdel)

15 ärenden utanför sortiment och regelverk har beviljats, 1 ärende har avslagits. 1 ärende som beviljats 2021 kostnadsredovisas 2022. 2 ärenden har beviljats med delad finansieringsrisk.

Barnperspektivet har särskilt beaktats inför beslut i flera ärenden.

Ett ärende har handlat om hjälpmedel för medicinsk behandling för problematik som tidigare behandlats på klinik, nu ska patienten sköta behandlingen själv med stöd av närvårdsteam.

Vid bedömning av nya hjälpmedel finns ett implementerat arbetssätt med att ta del av aktuell evidens.

Även vid införande av nya hjälpmedel finns arbetssätt att ta del av forskning, evidens och hälsoekonomiska analyser.

Samlad bedömning

Under början av året påverkades delar av produktionen av pandemin för att återvända till tidigare eller högre nivåer under hösten. De globala transportproblemen, råvarubrister med åtföljande ojämnt inflöde av beställda varor tillsammans med utmaningar för att upprätthålla bemanningen har fortsatt att påverka leveranssäkerheten. De snabba utskrivningarna har också ökat behoven av snabba leveranser av hjälpmedel.

Patientsäkerheten fortsätter att förbättras och patientsäkerhetskulturen är hög.

3. MEDARBETARPERSPEKTIV

Perspektivets processmål och löpande uppföljning omfattar följande indikatorer:

Mål	Indikator	Målvärde	Utfall 2022
HMC ska vara en attraktiv arbetsgivare	Hållbart medarbetarengagemang (HME)	Öka (85,5 år 2020)	86,3
"	Sjukfrånvaro	≤6 %	4,6 %
Löpande uppföljning	Antal rehabiliteringsärenden Antal arbetsmiljöavvikelser totalt Antal specifika arbetsmiljöavvikelser (stickskador, hot/våld)		13 10 0

Arbetet mot mål och uppdrag – resultat och analys av aktiviteter och indikatorer

Då produktionen påverkats av pandemin har övertidsarbete tvingats tillgripas på logistiken under två lördagar under våren och fem lördagar under hösten. Bemanningen har också förstärkts på logistiken av och till under året för att komma ifatt.

Hjälpmiddelscentrum ska vara en attraktiv arbetsplats

En elev från ABB-gymnasiet har genomfört sin praktik hos Teknisk service.

Effektivisera arbetssätt med stöd av digital teknik

Automatisk fakturaavstämning har implementerats hos Inköp vilket förbättrat arbetsmiljön.

Aktivt delta i utvecklingen till en god och nära vård

Kompetensutveckling om nära vård har genomförts för samtliga medarbetare i samband med verksamhetsdagar.

Genomförda arbetsmiljöåtgärder

I årets uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet uppvisas ett gott resultat vilket visar att kraven i AFS 2001:1 efterlevs samt att interna arbetsmiljömål uppnås.

Genomförda arbetsmiljöåtgärder:

- Riskanalys och åtgärdshantering för covid-19 har genomförts kontinuerligt
- Larmövningar gällande hot och våld samt brand med utrymning har genomförts med goda resultat
- Distansarbete har möjliggjorts
- Brister i utemiljö har åtgärdats
- Förebyggande underhåll på fastigheten
- Ljudisolerande åtgärder mellan utprovningrum har gjorts
- Revision på hela skalskyddet för fastigheten har gjorts
- Riskanalyser (VIRA) gjorda för risk- och beredskapsplan vid samhällskris
- Översyn och åtgärder av kontor, så som belysning, el och nätuttag

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningsplanen har uppdaterats.

Den digitala grundkompetensen har stärkts, till viss del finansierat med TLO⁶-medel.

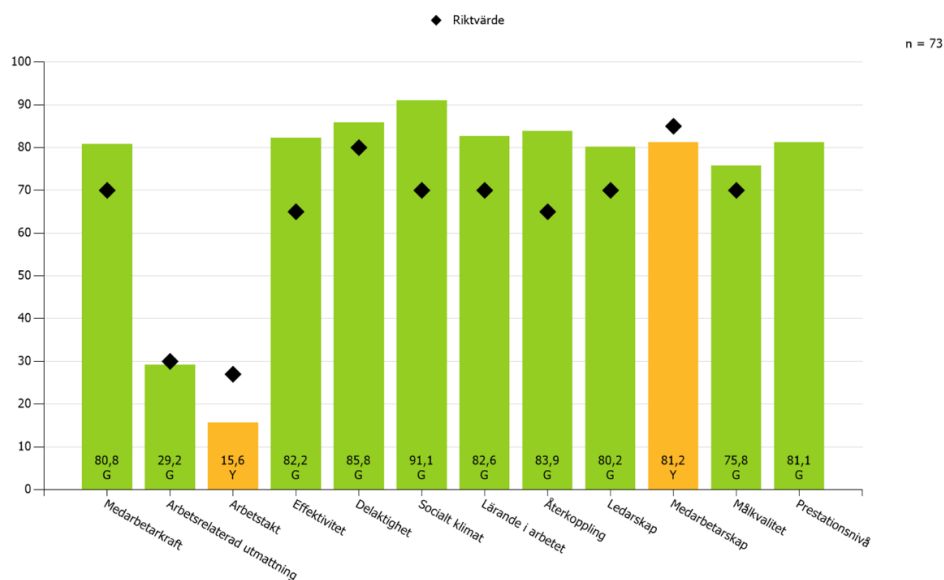
Tre hjälpmedelstekniker har slutfört uppdragsutbildning motsvarande 15 högskolepoäng⁷. En hjälpmedelstekniker har påbörjat uppdragsutbildning motsvarande 15 högskolepoäng⁸. Två hjälpmedelstekniker har slutfört utbildning "Morgondagens chef".

Insatser har genomförts för sysselsättning för invånare som varit långt ifrån arbetsmarknaden.

Arbetet för att öka kompetensen om barnkonventionen och barnets bästa fortsatte under början av 2022 liksom att ta fram åtgärder i områden som kan förstärkas.

Utbildning i "Pågående dödligt våld" har genomförts i verksamheten.

Medarbetarundersökningen

Medarbetarenkäten 2022 visade ett väldigt fint resultat i sin helhet där Hjälpmedelscentrum ligger över riktvärdet på de flesta områden. Utöver det fina resultatet såg vi ökning i 5 av 12 indikatorer.

Prestationsnivån ligger fortsatt högt på 81,1. Det hållbara medarbetarengagemanget (HME) har ökat med 0,4 % till 86,3 vilket är en ökning för 4:e året i rad.

Resultatet från medarbetarenkäten visar att Hjälpmedelscentrum har en arbetsmiljö med medinflytande, delaktighet och gott socialt klimat och god fysisk arbetsmiljö. Även området målkvalitet har förbättrats för 4:e året i rad och detta är resultatet av arbetet med att tydliggöra en gemensam bild av verksamhetens utmaningar, vision, mål och målstyrning.

⁶ Tillfällig lokal omställning Omställningsfonden

⁷ Utbildning för hjälpmedelstekniker 15 högskolepoäng Karlstad universitet, utbildningen avslutas januari 2022

⁸ Utbildning för hjälpmedelstekniker 15 högskolepoäng Karlstad universitet, utbildningen avslutas januari 2023

Sjukfrånvaro

	Föregående År	Innevarande År
Total sjukfrånvaro	4,4	4,6
- varav korttidssjukfrånvaro, dag 1-14	3,0	3,4
- andel långtidsfrånvaro över 60 dagar	11,6	12,2
Män	4,4	4,3
Kvinnor	4,4	4,9
Anställda -29 år	5,9	3,5
Anställda 30-49 år	4,0	4,8
Anställda 50 år-	4,3	4,7

Den totala sjukfrånvaron var 4,6 % under 2022 jämfört med 4,4 % 2021. En liten ökning med 0,2% men fortfarande under regionens målvärde på 6%. Möjliggörande av distansarbete för medarbetare med lätta symtom eller familjesmitta har bidragit.

Arbete sker kontinuerligt för att stödja medarbetare vid sjukdom och för att upptäcka tidiga signaler på ohälsa. Tidig uppföljning och rehabiliteringssamtal med medarbetare med tendens till ökad sjukfrånvaro genomförs. 12 av 13 rehabiliteringsärenden har avslutats. Antalet rehabiliteringsärenden har minskat från 17 st 2021.

Arbetsmiljöavvikelser

Negativ händelse	Skadat revben vid lyft	Ej avslutat
Negativ händelse	Slog i huvudet i lastbil	Polstrat
Negativ händelse	Halkolycka hos patient	
Negativ händelse	Sårskada	
Negativ händelse	Skada vid lyft	
Negativ händelse	Olycksfall resa till från jobbet, bil	Anmält till Försäkringskassan
Negativ händelse	Olycksfall resa till från jobbet, cykel	Anmält till AFA
Negativ händelse	Olycksfall resa till från jobbet, cykel	Anmält till AFA
Tillbud	Kört in i mitträcke	Anmält bil till försäkringsbolag
Tillbud	Bil utomhus ingen motorvärmare	

10 arbetsmiljöavvikelser har registrerats. Av dessa var 8 st negativa händelser.

Kontinuerliga åtgärder

Resultatet av medarbetarenkäten presenteras och i dialog med medarbetare tas enhetsspecifika handlingsplaner fram.

Samlad bedömning

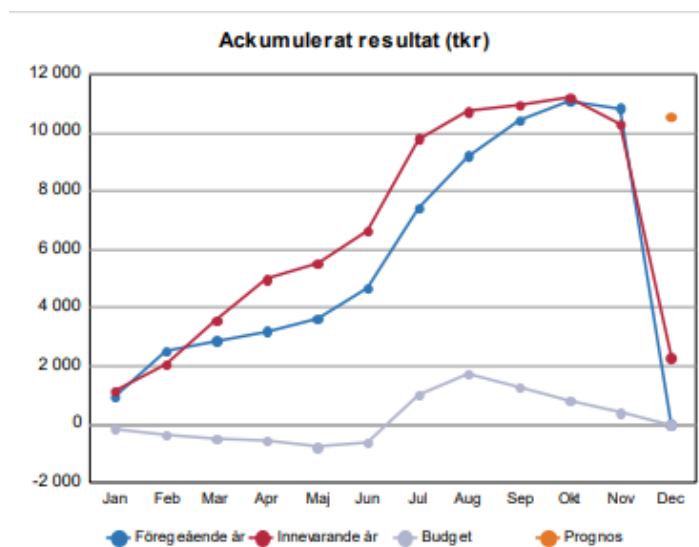
Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en naturlig del i den dagliga verksamheten och omfattar både fysiska, psykologiska och sociala arbetsförhållanden som är av betydelse för arbetsmiljön. Arbetsmiljöarbetet medför goda resultat vilket syns både i den låga sjukfrånvaron och det förbättrade resultatet på medarbetarenkäten.

EKONOMIPERSPEKTIV

Processmål	Indikator	Målvärde
HMC ska bedrivas inom fastställd budget	Prognos/ekonomiskt resultat	0 mnkr

Årets resultat – översikt

Årets redovisade resultat är 2 305 tkr. Resultatet före återbetalning till kunder är 11 526 tkr och kundåterbetalningen är -9 221 tkr.

Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Bokslut 2022
INTÄKTER			
Hyra	118 385	121 698	121 342
Återbetalning av resultat	-12 160	0	-9 221
Försäljning	25 820	18 981	22 450
Egenavgifter	355	340	378
Serviceavtal	3 163	2 648	2 712
Inkontinenssamordning	1 068	1 095	1 095
Övriga verksamhetsintäkter	2 422	739	1 736
SUMMA INTÄKTER	139 053	145 501	140 492
KOSTNADER			
Personalkostnader	-44 612	-47 945	-47 204
Tekniska hjälpmedel	-38 883	-35 048	-34 251
Övriga material, varor	-226	-335	-200
Lokaler	-6 845	-6 498	-6 770
Frakt och transport	-1 893	-2 165	-2 106

Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Bokslut 2022
Avskrivningar hjälpmedel	-31 563	-32 758	-32 463
Avskrivningar övrigt	-586	-598	-542
IT-kostnader	-4 573	-5 424	-4 876
Övriga kostnader	-8 739	-13 780	-8 859
Finansiella kostnader	-1 133	-950	-916
SUMMA KOSTNADER	-139 053	-145 501	-138 187
RESULTAT	0	0	2 305

Analys av årets resultat i relation till budget

Avvikelse mot budget beror främst på nedan beskrivna händelser.

Intäkter

Årets kundåterbetalning uppgår till -9 221 tkr vilket avser 80 % av årets överskott. 20 % resultatregleras för att finansiera eventuella framtida underskott och satsningar enligt beslut i Hjälpmedelsnämnden 2018.

Ökad försäljning av hjälpmedel på totalt 3 469 tkr, varav 1 190 tkr avser MBH. Övrigt avser främst sängar, madrasser och personlyftar till kommuner.

Kompensation har erhållits för ökade sjuklönekostnader (covidrelaterat) 195 tkr och för ökat friskvårdsbidrag 85 tkr. Dessutom har vi debiterat viten till femton leverantörer för leveransförseningar 416 tkr.

Kostnader

Främst lägre sociala avgifter medför lägre personalkostnader på totalt 741 tkr.

Totalt lägre fastighetskostnader 540 tkr trots att lokalhyran överstiger budget. De lägre kostnaderna avser el, markskötsel, snöröjning, värme, vatten samt storstädning.

Lägre IT-kostnader 548 tkr till följd av minskat serverbehov samt lägre kostnader för IT-konsulttjänster.

Lägre inköps- och avskrivningskostnader 1 095 tkr för hjälpmedel till följd av ökade returer och rekonditionering, fler tvingande ersättningsgrupper samt att flera leverantörer har leveranssvårigheter.

Till följd av ett IT-fel har en större andel hjälpmedel från äldre dödsbon uttrangerats i december till en kostnad av -106 tkr. Trots det är årets totala kostnad för uttrangering av hjälpmedel 2 749 tkr lägre än budget.

Genomförda och planerade åtgärder för att hantera eventuell avvikelse mot budget

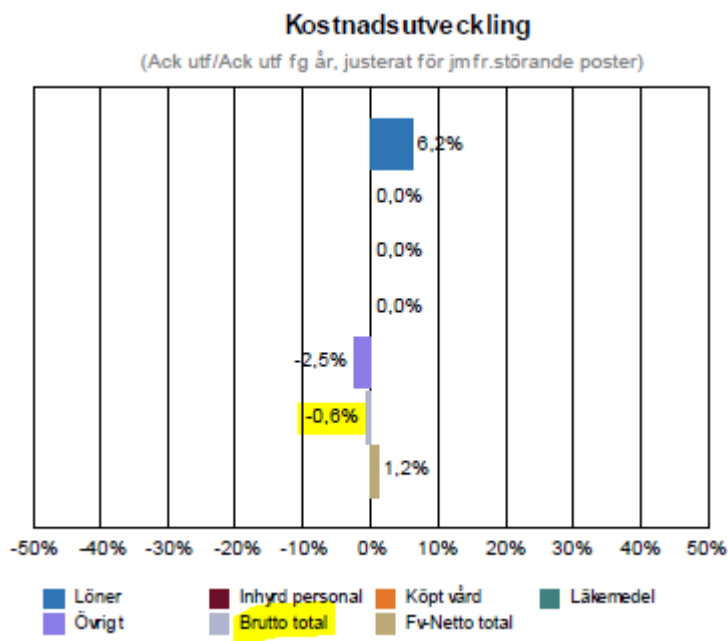
En ekonomisk analys genomfördes 2020 för långtidshyra av standardsäng till verksamhet⁹. Den visade att införande av långtidshyra medför merkostnader till följd av manuell process för hantering av avtal, registrering, uppföljning med mera. Analysen visade också att det är kostnadseffektivt att köpa säng från Hjälpmedelscentrum i stället för att hyra standardsängar eller göra egna upphandlingar. Information om detta har medfört en förskjutning från att hyra till att köpa standardsängar till särskilda boenden de senaste åren. Även madrasser och personlyftar har sålts i större utsträckning, vilket främst är en följd av

⁹ Ej personförskrivna hjälpmedel

sängförsäljning samt att gamla personlyftar har bytts ut. Jämfört med föregående år har försäljningen minskat.

Arbetet med att förbättra processerna med stöd av digital teknik och effektiva arbetssätt har pågått under året och fortsätter kommande år.

Bruttokostnadsutveckling

Total bruttokostnadsförändring jämfört med föregående år är en minskning med -866 tkr och -0,6 %. Minskningen beror främst på lägre kostnader för inköp av hjälpmedel till följd av ökade returer och rekonditionering, fler tvingande ersättningsgrupper samt att flera leverantörer har leveranssvårigheter. Även minskad försäljning av sängar och madrasser till kommuner bidrar.

Arbetad tid

	Innevarande År	Föregående År	Förändring	Förändring %
Utförd arbetstid	133 170	129 720	3 450	2,66
- varav övertid/mertid	484	502	-18	-3,51
- varav timavlönade	2 044	542	1 502	277,17
Justering timavlönade, övertid/mertid, vab. (Diff mot vald månad fg år.)	0	0	0	0,00
Justering personer i omställningsprogrammet. Objekt 9910.	0	0	0	0,00
Justering utvecklingsanställda.	-782	-855	73	-8,53
Justering inhyrd personal från externa bemanningsföretag	0	0	0	0,00
- varav läkare	0	0	0	0,00
- varav sjuksköterskor	0	0	0	0,00
- varav övriga	0	0	0	0,00
Justering inhyrd personal från resursenheten	0	0	0	0,00
Justering för fler eller färre arbetsdagar inn år jmf med fg år	0	0	0	0,00
Justering för en extra dag i februari (vid skottår) för arb med schema	0	0	0	0,00
Arbetad tid inkl jour/beredskap	132 388	128 865	3 523	2,73
Avdrag arbetad tid under jour/beredskap	-15	-27	12	-43,21
Arbetad tid exkl jour/beredskap	132 373	128 838	3 535	2,74
Antal årsarbetare utifrån arbetad tid exkl jour/beredskap	77	75	2	2,74

Det arbetade tiden inom verksamheten har jämfört med föregående år ökat med 2,74 % vilket motsvarar 2 årsarbetare (åa) med en årsarbetstid på 1 725 timmar.

Ökar utförd arbetstid:
Bemanning enligt grundschema
Timavlönade
Minskad tid för utbildning
Minskad uttag av föräldraledighet

Minskar utförd arbetstid:
Ökat uttag av semester
Ökad övrig frånvaro
Ökad frånvaro för egen sjukdom

Två projektledare för samordning av diabeteshjälpmiddel har anställts under året. Enheten för Teknik och inköp var utökad med en vikarie under årets två första månader för att minska vårdskulden för förebyggande underhåll som orsakats av pandemin (lönekostnaden ersätts av statsbidrag). Dubbla verksamhetschefer i samband med pensionsavgång. Timvikarier har förstärkt på enheten Logistik några timmar i veckan med rekonditionering på grund av att vi rekonditionerar fler hjälpmedel. Lägre uttag av föräldraledighet och utbildningstid. Samtidigt har ökat uttag av semester, övrig frånvaro och något ökad sjukfrånvaro minskat utförd arbetstid.

Personalkostnadsutveckling

Personalkostnaderna har ökat 5,8 % jämfört med samma period föregående år, varav lönekostnaderna har ökat 4,2 %. Orsaken är främst att timanställda förstärker på Logistik några timmar i veckan med rekonditionering på grund av att vi rekonditionerar fler hjälpmedel, löneöversyn, dubbla verksamhetschefer i samband med pensionsavgång samt utökning med två projektledare.

Verksamheten har ingen inhyrd personal.

Genomförda åtgärder för en ekonomi i balans (EiB)

Av den totala planen på 3 700 tkr fram till 2022 är total uppnådd kostnadssänkning 5 292 tkr.

Kategori EiB	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Totalt 2019 - 2022
Personal	385 tkr	0 tkr	0 tkr	0 tkr	385 tkr
Material och tjänster	150 tkr	1 231 tkr	2 000 tkr	1 390 tkr	4 771 tkr
Övriga verksamhetskostnader	0 tkr	56 tkr	32 tkr	48 tkr	136 tkr
Summa:	535 tkr	1 287 tkr	2 032 tkr	1 439 tkr	5 292 tkr

Personal

- Förändrad planering och samordning har medfört minskat vikariebehov med 220 tkr.
- Tidigare vakant HR-tjänst ersättningsrekryterades till en lägre sysselsättningsgrad, men fick endast effekt 2019 p.g.a. regionens omorganisation från 2020 då HR-organisationen centraliserades. Besparing 165 tkr 2019.

Material och tjänster

- Lageroptimering:
Ett operativt lagerteam arbetar tillsammans med hjälpmedelsteamerna för att optimera lagernivåer. Exempel på genomförda åtgärder är översyn av lager i servicebilar, fasta inköpskvantiteter i Sesam 2, högfrekventa artikelgrupper, nivån på säkerhetslager och administrativa avgifter från leverantörer. Viss återförsäljning av hjälpmedelsartiklar till leverantör har genomförts. Aktiviteter fortsätter med fokus på besparing över kommande år. Hittills uppnådd besparing uppgår till 134 tkr 2019, 341 tkr 2020, 636 tkr 2021 och 325 tkr 2022.
- Utbuds begränsning:
Förändrat regelverk, där vissa enklare hjälpmedel i hemmet har övergått till egenansvar, har medfört en årlig kostnadssänkning på 371 tkr från 2020 och ytterligare 100 tkr från 2021.
- Upphandling:
Flera hjälpmedelsområden har upphandlats och kostnaderna har sänkts med 519 tkr 2020, 977 tkr 2021 och 559 tkr 2022. Exempel på områden är batterier, hälskydd och höftskyddsbyxor. Inköpsstatistik från 2022 kommer att analyseras för att se om det finns fler områden som bör upphandlas.
- Cirkulärt flöde:
En pilot startades hösten 2020 där vissa försäljningshjälpmedel lämnas tillbaka till HMC, rekonditioneras och återanvänds. För närvarande avser det tre försäljningshjälpmedel (dyna Contur, duschpall Kulan och toaförhöjning StaplaLätt). Uppnådd nettobesparing uppgår till 287 tkr 2021 och 506 tkr 2022.

Övriga verksamhetskostnader

- Tjänster för verksamhetsintern säkerhetsamordnare avslutades under 2020 och 56 tkr av den totala besparingen på 88 tkr genomfördes 2020 samt 32 tkr under 2021.
- Lokal i Köping för hjälpmedelstekniker har sagts upp från juni 2022 och samtliga tekniker utgår nu från Västerås. Uppnådd besparing uppgår till 48 tkr.

Kommentar Ekonomi i balans

Arbetet med lageroptimering, upphandling av flera hjälpmedelsområden samt rekonditionering av vissa försäljningshjälpmedel fortsätter kommande år.

Investeringsredovisning

	Bokslut 2021 (tkr)	Budget 2022 (tkr)	Bokslut 2022 (tkr)
Förflyttning	11 935	13 051	13 132
Kommunikation/kognition	3 670	4 013	4 407
Behandling/träning	8 173	8 937	9 298
Insulinpumpar	4 394	4 805	4 127
Medicinska behandlingshjälpmedel MBH	3 318	3 628	2 936
Övriga hjälpmedel	5 364	5 866	4 563
Summa hjälpmedel	36 854	40 300	38 463
Övriga maskiner och inventarier	0	495	353
Datorutrustning	125	0	0
Summa investeringar totalt	36 979	40 795	38 816

Resultat, analys

Från 2021 års investeringsbudget har outnyttjad del på 19 639 tkr överförs till 2022, varav 1 800 tkr avser kabinettdeinfektor för rengöring av återlämnade hjälpmedel. Den är beställd och installationen är framflyttad till 2023 p.g.a. försening hos leverantören. En golvmonterad fräs har köpts in för 107 tkr och resterande del har använts till hjälpmedel.

Under vintern har en mobil komprimator anskaffats för 246 tkr. Den ersätter en mobil komprimator anskaffad 2012 som inte klarar att sortera våra restprodukter.

Upprustning av tork-, tvätt- och spolutrymme flyttas fram till 2023 och investeringen beräknas uppgå till 300 tkr.

Inga investeringar relaterade till covid-19 har gjorts under året och i nuläget finns inget kommande behov.

Arbetet med lageroptimering har medfört delvis lägre antal hjälpmedel i lager samt lägre inköpsvolym per inköp, vilket även påverkar investeringstakten. Med dagens globala förutsättningar är det en

balansgång då ledtiderna hos flera leverantörer har ökat samt att de i vissa fall fördelar till sina kunder utifrån egen tillgång.

Träningscyklar till sittande patienter, MOTomed, har ökat med 1 520 tkr, vilket är en ökning med 99 % jämfört med föregående år. TENS har ökat 310 tkr i år vilket kan vara en följd av förändrat regelverk med möjlighet till långtidsförskrivning. Investeringar i tyngdtäcken fortsätter att minska för andra året i rad, 540 tkr jämfört med föregående år.

Drivaggregat till manuella rullstolar har ökat till följd av att dessa har blivit bättre.

Förskrivning av samtalsapparater ökar och inköpen har ökat med 492 tkr jämfört med föregående år.

Insulinpumpar är inne i ett generationsskifte och 2021 erbjöd Rubin Medical kostnadsfri uppdatering av mjukvaran på befintlig insulinpump till den senaste tekniken. P.g.a. problem med modellen 670G från Medtronic har vi fått dessa utbytta till modellen 780G kostnadsfritt. Därmed har patienterna tillgång till den nya tekniken samtidigt som vårt behov av att ersättningsinvestera för äldre insulinpumpar har minskat.

Leverantören av CPAP-apparater har haft leveranssvårigheter under året vilket medför lägre investeringstakt.

Kommuner köper sängar och personlyftar i stället för att hyra vilket medför lägre inköpsbehov.

Åtgärd

Arbetet med lageroptimering fortsätter vilket förväntas ge fortsatt effekt på investeringstakten.

En utredning för att förbättra diabetesvården och ge förslag till en optimerad hantering av hjälpmedel till en kvalitetssäkrad, patientsäker och kostnadseffektiv hantering av diabeteshjälpmedel genomfördes 2021. Den ledde till att ett projekt för samordning av diabeteshjälpmedel inom Region Västmanland inleddes under augusti och fortsätter 2023.

Inför budgetarbetet har kundernas bedömning om hjälpmedelsbehov två år framåt efterfrågats. Svaren bildar underlag till budget. Volymerna fluktuerar över månader och år vilket medför att Hjälpmedelscentrums kärnverksamhet är mycket svår att budgetera och prognosticera.

Ett omfattande arbete med prispressade upphandlingar, effektiv rekonditionering som leder till högre återanvändningsgrad och ett bra förskrivningsstöd ger förutsättningar till att hålla så låg prisnivå som möjligt.

INTERN REFERENS

Denna rapport behandlas av Hjälpmedelsnämnden 2023-02-24.

Diarienummer: HMC230001

BILAGOR

Investeringsbilaga